

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

29 de Modo & Formis nuntiationis noui operis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

edi & aue principum, quæ modum ædificiis exstruendis adiciunt, vel si in sacro vel publico vel religioso ædificetur. l. 1. §. nuntiatio fit, de nou. ope. nunc. in exemplo. l. 1. C. de ædific. priu. nos supra de modo pariatum, in seruit. urb. diximus, aut præter modum per seruitutem impositum, l. inter. §. si. de seruit. urb. præd. P. l. 1. & l. si quid, & l. præses, C. de seruit. nouel. 165.

- 9 Interdicitur prætor ne quid in loco publico fiat, & ideo si quid fiat aduersus illam prohibitionem, denuntiatio fieri noui operis potest a quolibet, l. 2. ne quid in loc. pub. l. §. nuntiatio, & l. in prouinciis, l. 3. §. fin. & l. seq. de nou. oper. nun. l. opus, de ope. publ. P. Et non solum ab incolis, sed etiam ab alienigenis viatoribus, si quid in via publica fiat, quia & eorum interest, vt scribunt Angelus & Alexander, in l. 2. ne quid in loc. publ. §. Nuntiabitur & superficiarius nouum opus vicino, quia & seruitutum causa ei actio datur, l. 3. §. si ego superficiarius, de operis nou. nuntiat. constant enim ædes solæ & superficie, l. eum qui ædes, de vsucap. in P. §. Et in cautione damni infecti, concurrat nuntiatio hac formula: ne progrediaris ad ædificationem vel demolitionem operis, nisi prius me indemnem seruandum iri caueas, d. l. 1. §. nuntiatio, in fine, de oper. nou. nuntiat. & l. 3. §. pen. quod vi aut clam, P. quamuis pro damno ipso infecto, quod minatur per se ruinam, non fiat nuntiatio noui operis, l. si ædibus, de dam. inf. §. Habetur & locum nuntiatio pro rebus ecclesiasticis, & pro ecclesiis ipsis, cap. 1. & 2. de ope. nou. nuntiat. ap. Gregor. lib. 5. Dec. tit. 32. In præiudicium enim ecclesiæ vnus, alterius ædificatio non permittitur sine iusta causa, c. quicunque, & ca. ecclesia, 16. q. 1. c. ad audientiam, de eccles. adific. Et ita res explicatae sunt, pro quibus nuntiatio fieri potest. §. Obseruandum tamen in his & similibus, noui operis nuntiationem esse remedium extraordinarium, neque competere pro omni opere nouo, sed pro eo tantum, pro quo aliud remedium prohibitorium non est proditum per prætorem vel legem: veluti si vnus ex sociis loci communis in eo aliquid faciat, non datur nuntiatio, sed communi diuidendo iudicio prohibetur, l. 3. de oper. noui nuntiat. potiorque conditio prohibentis, l. in re communi, de seru. urba. præd. l. Sabinius, commun. diuid. Sic de similibus, vt de damno infecto, quod vi aut clam, prohibitione prætoris, quæ tamen æquipollent nuntiationi, vt postea ædificatum destruat, d. l. Sabinius, & d. l. in re communi, efficitur. §. Tradit Hostiensis, in Summa de oper. noui nuntiat. §. quis possit facere, nuntiationem non habere locum in rusticis seruitutibus & prædiis, in fauorem agriculturæ, quæ nec momento suspendi debet, l. 3. C. de feriis, l. 2. de nund. in P. ca. 3. de feriis, §. innotamus, de treuga & pace in vsibus feud. §. Sed & illud obseruandum est, nuntiationem operis noui fieri, vel totius, vel partis: si totius fiat, sufficit nuntiare nouum opus simpliciter: si partis, oportet illius demonstrare locum.
- 16 §. Quia in re presenti fit nuntiatio, l. de pupillo, §. qui nuntia. & §. si in pluribus, de ope. nou. nuntia. Et omnibus diebus fieri potest, feriatis quamuis, l. 1. §. nuntiatio de ver. sitem nuntiat. de operi. nou. nuntiat.

Quibus & contra quos fiat nuntiatio noui operis. Cap. 28.

- 1 Quis opus nouum nuntiare possit.
 - 2 Persona, quibus nuntiare nouum opus est.
- 1 Personas tunc in hoc remedio nuntiationis consideremus, auctoris, & rei, & quis possit primum nuntiare. Qua in re placuit, eum qui ius non habet in re nuntiare non posse, l. 1. de remissio. P. gl. in l. 3. §. si ego, in verbo, inquilinus, de oper. nou. nun. l. 1. §. iuris, eod. Bart. in l. 1. in prin. & §. nunc videamus, & l. de pupillo, §. interpositas, de oper. nou. nun. Specul. in tit. de oper. nou. nunt. in §. sed nunc videamus. Denuntiabitur igitur, Specul. ubi supra, & §. si. qui vel dominum, vel ius seruitutis habet, qui pignori fundum accepit, qui habet detentionem seruitutis, l. creditor, 10. de ope. nou. nuntia. quia illis dantur actiones viles, l. ei qui pignori, de seru. Vt usufructarius tamen suo nomine nuntiare non potest: procuratorio potest, vt in rem suam procurator vendicando vsum fructum, l. 1. §. usufructuarius, de ope. nou. nun. l. 1. in fi. & l. seq. vsu fructu. quem ad. caueat. in P. Denuntiat & procurator, l. cum procurator, 13. de oper. nou. nun. Verum qui alio nomine nuntiat, necesse habet satildare, rem ratam dominum habiturum, l. de pupillo. §. qui procuratorio nomine, de oper. nou. nun. Si de mandato potissimum dubitetur, vel, vt alius placet, etiam si de mandato constet, l. illud, in fi. de minor. in P. Bonæ fidei possessor nuntiare poterit, quia tunc ad res quodammodo pertinere videtur, l. verbum illud pertinere, de verb. sign. Potest & nuntiare nouum opus, non solum vicinus proximus, sed inferior su-

perioribus facientibus opus nouum: Nam & seruitutes quædam interuenientibus mediis vel publicis vel priuatis, esse possunt, Paul. in l. non solum proximo. 8. de oper. nou. nuntia. de ratione, l. loci, §. fin. & l. seq. si seru. vend. l. seruitutes, §. penult. de seru. P. l. in tradendis, §. interpositas, commu. præd. l. si proximus, §. via, & §. fin. de aqua pluui. arcend. P. Pupillas sine tutoris auctoritate non nuntiat, nec seruus, l. de pupillo, de oper. nou. nun. P. Mulier quoque & pupillus, si denuntiatione agatur operis facti in publico, non nuntiat, nisi singulariter illorum interfit, exemplo popularium actionum, quæ tantum in eo casu illis conceduntur, l. mulieri, de pop. actio. P. Et qui de opere publico nuntiat, bonæ famæ integritate esse debet, vt in popularibus actionibus exigimus, d. l. 4. eod. Arcentur & a denuntiatione operis illi, cum quibus pactum ab iisdem ædificantibus ea de re factum, vel si rei euidencia appareat eos ius non habere, vel manifeste inhabiles ad nuntiantum sunt, l. non solum, & l. de pupillo, de ope. nou. nun. Si plurium etiam res sit, cui opus nouum noceat, omnes nuntiare debent, nec vnus nuntiatio sufficit, l. adibus communibus, 18. de pupillo, §. si plurium, de oper. nou. nuntia. §. Cum tunc de personis quibus nuntiare potest quæritur, statuendum primum est, nuntiationem in rem fieri, non in personam. Proinde ea fieri potest fatioso, infanti, vt nec tutoris auctoritas exigatur, l. operis nou. nuntiat. 10. de ope. nou. nuntiat. Et ideo cuiuslibet intelligenti, scilicet in re exitum, veluti facta nuntiatum, infantem & furiosum tenet, d. l. cuiuslibet, eo. tit. Quod enim rem respicit, obligat fatiosum tacite, l. furiosus, & l. si furiosus, de act. Ita & seruo denuntiatio fit recte, quamuis ille denuntiare non possit, l. de pupillo, vers. si. de oper. nou. nun. Hostiensis, in Summa, de oper. nou. nuntia. §. cuius fiat. quoque dicebat denuntiationem domino extra rem fieri non posse ad effectum, vt post denuntiationem opus factum demoliri debeat: quia fieri potest, vt fabri id non recuseint, nisi postea dominus ad opus redierit a quo tempore validatur præcedens denuntiatio. Denuntiatur item non solum proximo, sed & remotiori vicino, l. non solum, 3. de oper. nou. nuntia. Et si plurium res sit, in qua opus nouum fiat, si vni nuntietur, recte nuntiatio videtur, & omnibus censetur facta nuntiatio: sed si vnus ædificauerit post nuntiationem, alii qui non ædificauerint, non tenebuntur: contra, si communi rei plurium noceat opus nouum, omnes nuntiare debent, nec vnus nuntiatio sufficit, l. de pupillo, §. si plurium, l. adibus communibus, 18. de oper. nou. nuntia.

De modo & formis nuntiationis noui operis.

CAP. 29.

- 1 Nuntiatio in re presenti fit.
- 2 Nuntiatio quadrupliciter fit: denuntiatio quando verbo fiat. Denuntiatio qua verbo fit, exiit possessione denuntiantem, & c.
- 3 Facto quomodo iacta lapilli, & oppositione manuum nuntiatio fiat.
- 4 Nuntiatio per prætorem modestior, in Gallia & probabilior.
- 5 Nuntiatio operis per prætorem quo tempore fieri possit: an omnis nuntiatio omnibus diebus fieri possit.

Nuntiatio tunc in re presenti, in loco operis demonstratio fieri debet, & in parte, si in ea tantum nuntietur, l. de pupillo, §. qui nuntiat, & §. si in pluribus, & §. nuntiationem, de oper. noui nun. §. Nuntiatio tunc quadrupliciter fit, verbo, per iactum lapilli, d. l. de 2 pupillo, §. meminisse, l. 1. §. nuntiatio, eod. l. 1. §. quid sit vi factum, quod vi aut clam, per oppositionem manuum, per prætorem, d. §. quid sit vi. Prohibitio, quæ verbo fit, cum quis dicit se opus prohibere, habet timiditatis aliquid, & videtur qui prohibet de iure suo dubitare: quare dicitur constituere eum possessorem, cui fit denuntiatio, d. l. de pupillo, §. meminisse, & l. 1. §. in operis autem nuntiatione, de oper. nou. nuntiatio. P. quamuis possideat, l. si alius, §. ait Iulianus, quod vi aut clam. Nihil autem interest, quibus sententia verbis fiat prohibitio, dummodo prohibitio in illis constet sicuti de sententiæ sermonis viribus dicitur, in quo mens tantum quæritur, l. in summa, 50. de re iudic. in P. l. 3. §. conditio, de adimen. lega. l. fin. quæ res pigno. obli. poss. l. promittendo, C. de iure dot. §. Facto tunc prohibitio censetur perfici, iactu lapilli, vel opposita manu operi, prohibendi gratia, l. vim facit, 19. §. prohibitus autem quis intelligatur, quod vi aut clam. Et istæ videtur paulo audaciores, & conferuant possessionem denuntiantium. Quia dum lapillum quis iacit in opus, aut dapp opponit manum operi, videtur profiteri aperte se iure suo agere in re sua, & velle defendere rem suam, retinereque possessionem, quæ animo alioquin amitti potest, l. 3. §. in amittenda, de acq. poss. in P. l. si id quod, §. fin. C. eod. tit. Neque id omni-

Id omnino temerarium est, cum hoc fieri censetur, donec a eadē iudex, cuius iurisdictioni se committunt nuntiantes, nisi aliter conueniant expresse, l. 1. §. Et post operis noui, & §. seq. de oper. nou. nuntiat. facit l. 2. quan. lic. sine iudi. se vindi. Et propter absentiam iudicis licet interdum res proprias vt etiam eripere ei, qui aufugit cum eis, l. aut prator, 10. §. si debitorem, que in frau. credit. lib. 43. P. tit. 3. Obseruare & hic oportet, in iactu lapilli & manuum oppositione interuenire quoque verba, quæ expriment ea ratione ea fieri, vt prohibeatur opus, vel saltem interuenire debere nutum æquipollentem, arg. c. cum apud, & c. tua, de sponsalib. Nec simplex iactus lapilli prohibitionem facit: quia quidam tradunt, & triplicem lapillum prociendum, arg. l. contumacia, de re iud. c. indigni, 12. q. 2. ca. ex literis, de consti. c. in audientia, de sent. ex com. Neque tamen exigo, vt nuntians teneatur dicere causam, cur nuntiet & prohibeat, sed puto sufficere simpliciter eum prohibuisse, sicut de reite dictum, §. sancimus, de testib. in authen. in aliis, quamuis contrarium verius videatur, vt in l. fin. de edit. di. Adria. toll. C. l. cum bis, §. vult igitur oratio, de transact. c. cum dilecti, §. fin. de accusat. l. edita, c. de eod. Modestior ¶ & firmiter est per prætores facta denuntiatio, qua in Gallia vt plerumque vitur. Et fieri quidem potest, vt recte denuntiatio fiat, sed non vt recte lis ideo moueatur, id est vt moueri possit, vt ait Papinianus, l. 3. de pigno. P. lib. 20. tit. 1. Et facilis a verbis priuatique concertationibus in verbera prorumpere, nisi prætoris intercedat auctoritas, dum quis licitum putat contra aggredientem vi, iactu lapilli vel obiectione manus, vi & manu se defendere, l. vt vim, de iusti. & iure, cum similib. Et iudicio consultus est medio, id est iudice & iudiciorum vigore vt, ne ad arma veniant contententes, l. a quibus, de vsu fru. P. l. nullus, C. de Iudais. Iustus simplex ita hic iudicis, vim habet sententiæ quodammodo, dum per illum suspendendum est opus, l. in re communi, de serui. verb. prædico. l. quod iustit. de iudi. l. si quis ius dic. non ob temp. glo. in c. ex parte, in Christo, de verbor. signif. quamuis alioquin comminationes, programmata, epistolæ, subscriptiones iudicum, parte inaudita sententiæ vel rei iudicatæ vim non habeant, l. 1. 2. 4. §. tit. commina. epist. program. lib. 7. C. tit. 57. Vnde Ferrarientis, Ioan. Pet. de Ferrar. in praxi tit. de op. nou. nun. hic singulare notat, vt quando per viam præcepti procedit iudex contra aliquem instante & petente aduersario, præceptum humilimum euanescat comparent reo, & petente sibi libellum offerri: quod iudicia non sunt a præceptis incoanda, sed a libelli oblatione fundamentum capiant, l. in si de in ius vocan. aub. offeratur, de lit. contesta. l. libellorum, de accusat. in P. l. 1. de libel. oblat.

¶ Dissidet ¶ autem Ferrarientis cum Bartolo in tempore nuntiationis faciendæ: nam cū iurifcon. absolute dixerit, omnibus dieb. nuntiatione fieri posse, l. 1. §. nuntiatio, vers. item nuntiatio, de op. nou. nun. Ferrarientis vult tantum locum habere in nuntiatione facta vel verbo peracta: at in prætoria, dies feriatos excipit in honorem Dei, iuxta l. dies festos, & l. omnes, C. de feriis. Bartolus autem contendit, etiam prætoriam fieri posse omni die & feriatos, Bart. in d. l. 1. §. nuntiatio, de oper. nou. nuntiat. Ego plium existimo festis diebus ab his abstinere contentionibus: verum si necessitas urgeat, puta quia futura die pluribus redemptoribus vel operariis opus perficiendum sit, Deum non offendi arbitror, vt consulari pacti. Dispensat namque necessitas a feriatum exacta obseruatione, l. 1. C. de feriis, c. 3. eod. ap. Grego.

De effectu nuntiationis noui operis.

C A P. 30.

- 1 Effectus nuntiationis noui operis, intermitteri opus, posteaque edificatum demolendum. Quis teneatur prestare sumtus demolitionis operis aut patientiam demolendi, & c.
 - 2 In nuntiationis restitutione debet apponi quantum opus iam factum sit.
 - 3 Quando edificantis nuntiatione opus suspenditur.
 - 4 Nuntiatio noui operis non se defendentem facit ex auctore reum.
- ¶ Ræcipis & insignior effectus nuntiationis noui operis est, vt nuntiatione facta quiescere debeat ædificatio, & opus intermitteretur, donec ea de re cognitum sit, alioquin omne post nuntiationem, vt legitime edificatum, destruendum sit, l. vnica, in fine, de oper. nou. nuntiat. C. c. 2. eod. tit. apud Gregor. l. prator ait, §. 1. & §. prator ait, eod. tit. P. Obtemperandum enim nuntiationi est, siue bene siue male facta fuerit, l. 1. de oper. nou. nuntiat. P. vt de excommunicatione dicitur ecclesiastica, cap. 1. n. quæst. 3. & prohibitus qui postea ædificat, in exceptionibus non auditur

ante restitutionem operis in pristinum statum, nec datur ei actio per prætores volenti agere sibi ius esse ædificatum habere, l. 1. §. sed et si is cui opus nouum, de oper. nou. nuntiat. P. & quia vi, vt diximus, post prohibitionem factum dicitur. Qui vi aut clam fecit, si possidet, debet patientiam & impensam tollendi operis: qui fecit nec possidet, impensam: qui possidet nec fecit patientiam tantum, l. competis, 17. §. fin. quod vi, aut clam, l. 2. §. pen. ne quid in loc. publ. l. 3. §. item si locum, de alien. iudic. mut. cau. facti. in P. Et Marcellus, l. pen. de oper. nou. nuntiat. si is, cui opus, inquit, nouum nuntiatum est, ante remissionem edificat, decesserit, heredes eius debent prestare patientiam aduersario destruendi operis. Quia in restituendo huiusmodi opere, pena versatur eius qui contra edictum facit, quæ in heredes non transit, nisi lite contestata, l. 1. ex delict. in quan. hered. tenean, C. Veruntamen quamuis ad penam non teneantur, non dubito teneri heredes ad impensas demolitionis si possideant: quod hoc vitium rei sequitur quemcumque possessorem & omni damno eum onerat, ca. 2. de nou. oper. nun. ca. quia vero, de iudi. c. sepe, de restit. spolia. expresse & in l. prator ait, in fine, de oper. nou. nuntiat. c. significauerunt, de testib. nisi ædificatum fuisset opus inuito domino loci: quo casu solum præstat patientiam demolitionis, vt si a seruo, sine iussu domini, fuerit ædificatum, l. si reus, §. primum, & l. denique, §. fin. quod vi aut clam. ¶ Propter ¶ hunc effectum demolitionis faciendæ ædificati post nuntiationem, qui opus nuntiat nouum, debet referre in restitutionem, quantum operis iam tunc factum erat, & modulos seu menturas capere, vt appareat quid postea fuerit factum, l. non solum, §. qui opus nouum nuntiat, & §. sciendum, de operi. nou. nun. ¶ In ¶ quæstione tamen suspensionis operis post nuntiationem, arbitrator distinguendum, num prætores auctore, vel sine prætores fiat nuntiatio: si sine prætores, & manifeste appareat ius non esse nuntiatum ei qui nuntiat, ab ædificio quiescere quis non tenetur, priusquam ad prætores vocetur: veluti si constat pupillum nuntiare vel seruum, vel extraneum, vel eum qui ante permisit, vel alio modo manifeste sit iniusta nuntiatio. Ne inde iniuriarum nascatur occasio, vnde iura nasci solent, l. meminere, C. unde vi. At si dubitetur de iure, vel si per prætores quis intermittere opus iubeatur, certe quiescendum ab opere, propter auctoritatem prætoris, ne eius imperium elusorium sit, l. fin. ne quid in loc. publ. P. l. si prætor, de iud. in P. Et quamuis manifeste iniusta vocatio in ius sit, aut quamuis citatio non liget vocatum, l. ne quis eum, qui in ius voca. vi exim. l. fin. de iuris iur. omn. iud. in P. attamen non est male vocati contemnerere vocantis imperium, coram quo exceptiones suas proponere potest, l. si quis ex aliena, de iud. in P. Ceterum quando intermissio operis periculum adfert, nuntiatio quoque hunc effectum non fortiter, vt suspendatur opus, sed contemnitur: vt si cloacæ purgatur, vel reficiatur, vel riuus, l. de pupillo, §. si quis riuum, de operi. nou. nuntiat. l. 2. de riuis, lib. 43. P. tit. 20. l. 1. §. si quis purganti, de cloac. P. Nam ob id quod denegatur exemptio operis noui, id est, suspensio & demolitio, non abolentur actiones legitimæ, sed integræ manent: sicut & in his, in quibus prætor ab initio noui operis nuntiationem negat, Paulus in l. sciendum, 19. de oper. nou. nuntiat. P. ¶ Alius ¶ effectus nuntiationis noui operis apud Africanum, vt nuntiatione facta, si is cui nuntiat se non defendat, ex possessore constituitur petitor, atque postea cogatur docere & probare, ius sibi esse ita ædificatum habere. Prætor enim cogit fugientem cauere, quod non procedit in opere, nisi prius de iure suo docuerit: quemadmodum et si is qui nuntiauit, fugiat, sit ex possessore petitor: quia cauere debet se non prohibitorum ædificantiem, nisi docet de iure suo prohibendi, & sic vtroque casu transferuntur, per fugam onera probandi. Fuga porro intelligitur hic post tres menses a tempore nuntiationis differendo, l. vnica, de oper. nou. nuntiat. C. l. fin. de adifi. priua. C.

Quot modis operis noui nuntiationis prohibitio extinguitur. Cap. 31.

- 1 Remissione nuntiationis tollitur nuntiatio. Remissio tripliciter fit, a denuntiante, a iudice, a lege.
- 2 Cautio de demolendo, si dictum sit, tollit nuntiationem.
- 3 Denuntians intra tres menses, non cogitur satisfactionem acceptare ab aduersario oblatam, si dicat se paratum intra eos de iure suo docere: postea tamen cogitur.
- 4 Nuntiatio noui operis olim anno tollebat, hodie nequaquam.
- 5 Nuntiatio noui operis morte nuntiantis, non eius cui nuntiatum sum est, tollitur. Item nu. 6.